

Милош Петровић

ШЕТЊЕ ИСКАЗНОГ СУБЈЕКТА

Милан Вучићевић, *Одломци о џозном*,
НБ „Стефан Првовенчани”, Краљево, 2016.

Седам песничких књига Милана Вучићевића (од 1995. до 2016, излазиле у размаку од 3 године до 5 година) имају необична имена, „отежану форму”, рекли би поштоваоци теоретичара Виктора Шкловског, али по себи вредносна и одговарајућа.

У првој књизи своје комаде ноћи и дана, касног лета и јесени, своја мисаона посматрања песник именује *Торзом њојесења*. Друга књига, *Свебдења*, упућује на контемплацију, на „чисти простор свебдења”. У трећој књизи, *Дојламсавања*, песма често почиње од реалне предметности (висок јаблан крај пута, порта Лазарице, поглед с прозора на новембарско дрвеће, испраћај сина у обданиште) да би посредством надлетања духа „допламсала” до слике и мисли. У књизи *Пајирићи, џлавеи* песнички поступак није строго утврђен уадатим оквирима, има фрагментације и редукције стиха, цитатности, омиљеног поступка фуге и контемплације.

И у наредним књигама Вучићевић је близак ставу Чеслава Милоша да је поезија страствено трагање за стварним, али да песник тежи организацији свог субјективног простора као простора свемира, ма колико био мален. У Вучићевићевој поезији има неке благе животности, чак неке врсте мистичног тражења светске душе, коју песник осећа као „боготихе плавети”. Али дижући се у недоглед, добра песма, по Бранку Миљковићу, увек рачуна на стварност, било да је критикује или слави. Зато је са гледишта преноса доживљаја стварности ирелевантан различит тип писма.

У књизи *Одломци о џозном* песме Милана Вучићевића саграђене су као фрагментарни искази током шетње пределима крај мора, крај спрудова Мораве, поред Жиче, ноћу слабо осветљеном улицом, те описи, структуре, цртице, стања, сећања... Међутим, иако се нуде чулном опажају, реалне појаве се шире у свести исказног субјекта као његов интенционални доживљај. У свакој песми је изукрштан видик, а у средишту пажње је невидљива шетња у „невидљивој бележници”. Били то одломци давног записа, био то залив пун светлости „тамног обзора таласа” и слободе „дисања”, било то острво ухваћено мобилним телефоном, била то морска црквица и „позна вежба”, па и наслови фиксирани бројевима, све је то подстакнуто летом птица, свитаца и духом који води у висине, Творцу и тајнопису. Контемплативне шетње, снарења, кретања између стварног и невидљивог, шетње исказног субјекта богате су могућностима. Којим? „Очекивања неочекиваног” – могли бисмо употребити овај образац Лешека Колаковског. Вучићевићева шетња жуди неочекивано: сећања давног текста (у одблесцима), шум невидљивих кишних капи, зрно жита под језиком, белешка у свесци, распукли чемпрес и слика Салвадора Далија у сећању, видици и мисли који се мењају, свеједно покретом руке на апарату или пером у свесци, али без инсистирања на различитом типу слова.

И у новој збирци Вучићевић користи поступке сходно музичкој композицији гради песму „Кратка fuga бр. 17”, у којој су у спајајућем и одбијајућем додиру писање као суђење себи, читање без ограничења и окретање паркићу пуном контемплативног бескраја. Исказно Ја Милана Вучићевића видно је у такође неочекиваном поступку – у преплету стихова и прозе. На тај начин доживљај исказа стварности пренет је уверљиво као и лирска песма у стиховима.

У завршној песми „Цртице, стања” неочекивана су три сусрета: са јутарњом росом на ливади поред кошаркашког игралишта, са из траве израслим сивим лоптицама понад скровите мишје рупе, и са светлуцањем свитаца над „благим безазленим таласима” Мораве. Даљи искази субјекта су интенционалне природе. Расположење подстакнуто пејзажом доноси благости уму, вртове тишине, а свитац у тамној ноћи потискује страх од свега, и од смрти. Вучићевићева песма „Свитац” могла би да буде, као истоимена песма Слободана Ракитића, светлуцање трансценденције: код Ракитића: носталгија за бесконачним, преображење, додир са божанским, код Вучићевића ритам свица „палио – гасио” оптимистички је ритам „духа над водама”.

Завршићу своје читање враћањем на почетак, имену књиге – *Одломци о џозном*, које се у песмама јавља у 11 варијација као исказни брид душе што је уместо јединственог света настао свет у одломцима, који је другачији од оног што желимо да буде.